

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Edsskolan 2024

Inledning

Planen omfattar Edsskolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under 2024, samt en utvärdering av föregående års plan. Tanken är att det är ett levande dokument som tydligt ger en bild av nuläge, mål och åtgärder.

Vision

Visionen är att alla elever och all personal ska känna sig trygga och lika mycket värda. Skolan ska känna gemenskap och arbetet ska ske under samverkan. Ord som samarbete, trygghet, ansvar, respekt och tolerans är viktiga i vår gemensamma värdegrund och arbetet kring denna. Edsskolan ska vara en skola för alla, där man trivs och känner trygghet genom att alla visar varandra hänsyn, respekt, hövlighet och hjälpsamhet.

Tillsammans för en utbildning av högsta kvalitet!

Lagstiftning

Diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och kränkande behandling i Skollagen (2010:800). Arbetet tar utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Utrednings- och åtgärdsskyldighet föreligger för skolan vid kännedom eller påtalande av diskriminering och kränkande behandling. Om skolan inte vidtar skäliga åtgärder, brister i dokumentation eller om skolans plan inte lever upp till lagstiftningens krav, kan huvudman åläggas att betala skadestånd eller diskrimineringsersättning till utsatt elev.

Diskriminering

Diskriminering är enligt lagstiftning när skolan på osakliga grunder missgynnar eller negativt särbehandlar en elev kopplat till en eller flera diskrimineringsgrunder. Dessa grunder är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet. För att klassas som trakasserier skall uppträdandet ha samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Trakasserier kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller ske via texter och bilder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är i likhet med trakasserier, uppträdanden som kränker en elevs värdighet fysiskt, verbalt, psykosocialt eller genom texter och bilder. Skillnaden är att kränkande behandling inte kopplas till diskrimineringsgrunder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling. Mobbning kan ses som en form av kränkande behandling, som innebär ett upprepat negativt beteende mot en elev.

Barnkonventionen – svensk lag

Barnkonventionen ger en definition av vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i världen. Sverige ratificerade Barnkonventionen 1990 och 1 januari 2020 blev Barnkonventionen lag. Detta innebär att Barnkonventionen tas in i den nationella lagstiftningen. Den får därmed samma rättsliga status som andra nationella lagar. Artiklar i Barnkonventionen som är speciellt viktiga i arbetet för att förebygga kränkande behandling och diskriminering är Artikel 2: Rätten att inte diskrimineras utifrån ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i livet.

Skolans arbete

Skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan beskrivas utifrån tre olika nivåer; främjande, förebyggande och åtgärdande insatser.

Främjande arbete

Det främjande arbetet riktas mot alla elever utan förekommen anledning, som en naturlig del i skolans verksamhet. Det arbetet ska genomföras av alla vuxna på skolan, i alla möten med eleverna. Skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling presenteras på klassråd, föräldramöten, skolråd, arbetsplatsträffar och vid introduktion av nyanställd personal.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet görs i fyra steg.

1. Kartläggning/undersöka risker för diskriminering och kränkande behandling.
2. Nulägesanalys av orsakerna till riskerna.
3. Sätta upp mål och genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.
4. Följa upp och utvärdera arbetet i denna plan.

Åtgärdande arbete – Anmäla, utreda och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.

Med åtgärdande arbete menas hur och vem på skolan som agerar när något skett.

Östhammars kommuns skolor följer kommunens handlingsplan vid upplevd diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vid misstanke eller påtalande av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling föreligger en skyldighet att skyndsamt påbörja en utredning, utan krav på bevisbörda. I vår kommun används ett digitalt verktyg för att rapportera och utreda kränkande behandling, KB Process heter processverktyget.

Vårdnadshavare uppmanas att ta kontakt med skolan vid misstanke om att någon av skolans elever blivit utsatt. Samtliga vuxna på skolan har ett ansvar för att arbeta mot diskriminering,

trakasserier och kränkande behandling. Elevhälsan har en viktig roll som stödande och vägledande i det arbetet.

Ansvar och delaktighet

Elever

Elevernas deltagande i det förebyggande arbetet är viktigt och delaktighet, i enlighet med ålder, ska ingå i likabehandlingsarbetet. Eleverna är engagerade på olika sätt, bland annat genom elevråd, deltagande i trygghetsenkät, hälsosamtal, mentorssamtal etc.

Skolpersonal

Skolans personal arbetar tillsammans med eleverna inom skolmiljön, i alla delar som lektioner, raster och under matsituationer. Skolans personal ansvarar för att uppmärksamma och agera kring misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Arbetslagen på skolan arbetar tillsammans med elevhälsan för ett främjande, förebyggande och åtgärdande arbete inom dessa områden. Inom det förebyggande arbetet genomförs kartläggningar, nulägesanalyser, uppföljningar av gemensamma mål samt uppföljning av åtgärder.

Mentor

Mentorerna arbetar nära eleverna och samarbetar med vårdnadshavare för att ge rätt stöd till eleverna. Det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet sker i samverkan mellan mentor, hemmet och övrig personal.

Elevhälsan

Elevhälsan bidrar utifrån var och ens profession i det dagliga arbetet med att skapa en god lärmiljö. Elevhälsan arbetar gemensamt med skolans personal för att skapa ett värdegrundsarbete. De är också delaktiga i att skapa underlag för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet på skolan.

Skolledning

Skolledningen ansvarar för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Genom ett målinriktat arbetssätt arbetar hela skolan gemensamt för likabehandling, utifrån dessa mål. Skolledningen ansvarar för att planen mot diskriminering och kränkande behandling upprätthålls, utvärderas och uppdateras regelbundet samt efterföljs av skolans personal.

Kartläggning och nulägesanalys

Kartläggning och nulägesanalys genomförs genom trygghetsenkät, klass- och elevråd, trygghetsvandringar, enskilda samtal samt gruppdiskussioner. Statistik kring kränkingsanmälningar går igenom systematiskt och används i arbetet kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Vårdnadshavare ges möjlighet att diskutera trygghet och likabehandling under föräldramöten. Eleverna och arbetslagen får möjlighet att ta del av och diskutera resultaten inom elevråd, arbetslagsmöten och elevhälsomöten.

Skolans och fritidshemmets nulägesanalys

Systematiska utvärderingar, observationer, analyser och diskussioner genomförs i olika former och det framkommer att eleverna trivs och känner sig trygga i både skola och på fritidshemmen. Vid konflikter och kränkningar så hanteras de omedelbart. Det främjande och förebyggande arbetet utvecklas gemensamt och elevernas delaktighet är viktig eftersom det har visat sig ha god effekt. Det är mycket viktigt att arbeta med normer och värden inom verksamheten, men även den fysiska miljön. Studiero kan säkerställas genom rätt ljudnivå, god lärmiljö och verksamhetsanpassade lokaler.

Under året har båda skolorna med respektive fritidshem ställts inför utmaningar då en brand i Kristinelundskolans lokaler ledde till stora förändringar i miljön för våra elever. De båda skolorna arbetar nu delvis i gemensamma lokaler och delar skolgård. Kartläggningar och enskilda samtal visar att en del elever har upplevt en otrygghet genom denna förändring. Skolorna arbetar aktivt för att motverka detta med ökad intensitet i det främjande och förebyggande arbetet likväl som i det åtgärdande.

Elevernas åsikter och tankar

Trygghetsenkäten som genomfördes hösten 2023 besvarades av 168 elever på Edsskolan. Eleverna uppgav i enkäten att de kände sig trygga i skolan och nöjda med sin skola. Flickorna kände sig överlag mer trygga och nöjda än pojkarna. Även fritidshemmet är en trygg plats för eleverna.

Resultat från elevenkät:

På frågan "Känner du dig trygg i skolan" svarar 95 % av eleverna på Edsskolan att de känner sig helt eller till stor del trygga.

Svaren på frågan "Känner du dig trygg när du kommer till skolan?" visar att 83 % av eleverna på Edsskolan instämmer helt och hållet eller till stor del i det.

Av eleverna på Edsskolan är till 83 % helt och hållet eller till stor del överens om att svaret på frågan "Känner du dig trygg när du är inne på lektionerna?"

Frågan "Känner du dig trygg när du är ute på skolgården?" genererar svar att 88 % av eleverna på Edsskolan helt och hållet eller delvis känner sig trygga på skolgården.

På frågan "Känner du dig trygg i matsalen?" svarar 94 % av Edsskolans elever att de är trygga i matsalen.

”Känner du dig trygg i skolans omklädningsrum” ger ett resultat med 52 % som instämmer helt och hållet eller instämmer till stor del på Edsskolan.

Frågan ”Känner du dig trygg på fritids?” visar att 97 % helt och hållet eller till stor del känner sig trygga på Edsskolans fritidshem.

På Edsskolan svarar 88 % att de helt och hållet eller till stor del ”Känner till ordningsreglerna på sin skola.”

På Edsskolan känner 71 % av eleverna att de aldrig eller sällan känner sig illa behandlade av någon eller några elever i skolan. (”Känner du dig illa behandlad av någon eller några elever i skolan”)

På frågan ”Finns det någon/några vuxna på skolan som du känner dig trygg med och kan vända dig till?” svarar 94 % av eleverna känner att de alltid eller ofta har tillgång till en eller flera sådana vuxna.

Frågan ”Hur ofta är det arbetsro på lektionerna?” visar att arbetsron uppfattas som god av endast 32 % av de tillfrågade eleverna på Edsskolan.

På frågan ”Tycker du att lärarna förklarar vad du behöver kunna i de olika ämnena?” svarar 93 % av Edsskolans elever att de helt och hållet eller till stor del instämmer i att det är så.

Resultatet på fråga ”Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan för att klara skolarbetet?” visar att eleverna till 91 % anser att de får den hjälp de behöver på Edsskolan.

”Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna?” visar att 69 % av eleverna på Edsskolan anser kan vara med och påverka arbetssätt under lektionerna.

På frågan ”Hur nöjd är du med din skola?” svarar 94 % att de är nöjda med sin skola.

Resultatet från årets elevenkät visar på goda resultat kring trygghetsarbetet. Fler elever känner att de har en vuxen att vända sig till samtidigt som tryggheten på fritidshemmet och i matsalen har ökat. Tryggheten i omklädningsrummen har däremot inte förbättrats, vilket innebär att vi måste öka våra ansträngningar för att nå en högre grad av trygghet.

Elevenkätens resultat har tagits upp på klassråd och elevråd samt APT. Där har eleverna gemensamt diskuterat resultatet och tagit fram åtgärder mot de siffror som är låga. Även personalgruppen har gemensamt diskuterat siffror och sammanställt åtgärder för att förbättra elevernas uppfattning av skol- och fritidsmiljö.

Mål och uppföljning

Målen tas fram utifrån kartläggningar och den nulägesanalys som gjorts.

Uppföljning av planens mål sker årligen och utifrån denna upprättas en ny plan. Ansvarig för detta är skolans rektor.

Prioriterade mål 2023

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Eleverna har behov av stöd kring idrott, i omklädningsrum och duschar	Ökad trygghet i omklädningsrum	Ökad vuxennärvaro i omklädningsrummen	Idrottslärare samt resurspersonal på idrotten Samtlig personal Skolledning	Ökad vuxennärvaro har genomförts Eleverna har fått träna på ombyte och duschning efter idrott
Eleverna har behov av stöd under övergångar och raster	Ökad trygghet på raster	Ökad vuxennärvaro Införa styrda rastlekar Trygghetsvandringar Träna barn i konflikthantering.	Samtlig personal Skolledning	Plan för rastvärdar och rastverksamhet genomförd Resultat av trygghetsvandring samt identifiering av otrygga platser har genomförts
Eleverna har behov av trygghet i matsalen	Ökad trygghet i matsalen	Fler vuxna i matsalen Vuxna går med eleverna och styr farten Fasta matplatser Tydligare regler Tysta minuter	Samtlig personal Skolledning	Plan för vuxna i matsalen genomförd Vuxna styr elevernas ankomst och avgång från matsalen

				Nya infarts- och utfartsvägar har upprättats för bättre genomströmning i matsalen Tydliga regler, med bildstöd finns i matsalen
Eleverna har behov av gemenskap över årskurser	Ökad trygghet i skolan	Faddergrupper Barn gör rätt om de kan	Samtlig personal Elevhälsan Skolledning	Plan för fadderverksamhet har upprättats och genomförts. Elevhälsan har tillsammans med personal arbetat för en ökad förståelse för NPF
Elevernas trygghet på fritids har ökat	Ökad trygghet på fritids	Ökad personaltäthet Barn gör rätt om de kan	Skolledning	Delvis genomfört Elevhälsan har tillsammans med personal arbetat för en ökad förståelse för NPF

Kommentar till de prioriterade målen 2023: Flera av målen har stärkts under föregående år men vi ser att arbetat med dessa mål kommer fortsätta uppmärksammas. T ex ser vi att det fortfarande finns elever som upplever sig otrygga i omklädningsrummen på idrotten. Det kommer fortsätta att prioriteras under 2024.

Prioriterade mål 2024

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Eleverna känner behov av ökad studie- och arbetsro	Studie- och arbetsro	Klassrumsregler Ledarskap i klassrummet-lyckas tillsammans God lärmiljö	Mentor Skolledning	Uppföljning i juni samt januari (2025)

		Salutogent förhållningssätt till eleverna Gruppstärkande aktiviteter Användandet av långa och korta röster		
Eleverna känner ett behov av ökad delaktighet i undervisning	Elevernas delaktighet i undervisning	Ökade påverkansmöjligheter kring arbetssätt och teman	Mentor Fritidspersonal	Uppföljning i juni samt januari (2025)
Eleverna känner en otrygghet i omklädningsrummen på idrotten	Trygghet i omklädningsrummen	Hög vuxennärvaro i omklädningsrummen Modellering kring vad som ska ske i ett omklädningsrum	Idrottslärare	Uppföljning i juni samt januari (2025)